

Journal of **Improvement Management**

Vol. 10 No. 4, Winter 2017 (Serial 34)

The Optimal Strategy in Collaborative Games in Decentralized Networks (A Case Study in Small and Medium Industries)

Hadi Heidari¹, Ashkan Hafez Alkotob^{2✉}, Ahmad Makui³, Sedigh Raissi⁴, Seyyed Mostafa Haddady⁵

1- PhD candidate of Industrial Management, Faculty of Industrial Management, Islamic Azad University South Tehran Branch, Tehran, Iran.

2- Assistant Professor, Faculty of Industrial Engineering, Islamic Azad University South Tehran Branch, Tehran, Iran.

3- Associate Professor, Faculty of Industrial Engineering, Iran University of Science and Technology, Tehran, Iran.

4- Associate Professor, Faculty of Industrial Engineering, Islamic Azad University South Tehran Branch, Tehran, Iran.

5- Assistant Professor, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Abstract:

Due to the rapid development of technology and emerging of severe competitive environments, the main objective of decentralized distribution networks operated by different providers is to maximize their profits in the network. One of the key tools to improve network performance in distribution networks is game theory and cooperative games. The main objective of this study is to investigate the role of small and medium industries in the development of the country's economic activity and to achieve a collaborative model to organize decentralized networks effectively. This makes these industries consider their main variables such as capacity, time and cost as important elements in today's competitive environments and try to increase their service levels to customers and promote the products according to customers' demand. On the other hand, in the real world due to various reasons such as sanctions, politics issues, earthquake, and war, time, the amount of flow, and cost are changed. Thus, to overcome unforeseen issues, it is important for suppliers to know how to cooperate to gain more payoffs in the network in order. In this study a mathematical problem for these industries is provided that considers various scenarios in uncertain situations. Then, to explain and demonstrate the applicability of the model, three numerical examples in these industries are discussed and the performances of cooperative and non-cooperative approaches are compared. The results show that cooperative games lead to an increase in players' payoffs and the utility function has boosted the effectiveness of cooperative.

Keywords: Game Theory, Cooperative Approach, Supply Network, Small and Medium Industries, Efficiency.

1. st_h_heidari@azad.ac.ir

2. ✉Corresponding author: a_hafez@azad.ac.ir

3. amakui@iust.ac.ir

4. raissi@azad.ac.ir

5. smhaddady@ut.ac.ir

راهبرد بینه بازی‌های همکارانه در شبکه‌های غیر متتمرکز (مطالعه موردی در صنایع کوچک و متوسط)

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۹/۲۵ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۹/۰۸)

هادی حیدری قره بالغ^۱، اشکان حافظ الکتب^{۲*}، احمد ماکویی^۳، صدیق رئیسی^۴، سید مصطفی حدادی^۵

چکیده

با توجه به پیشرفت سریع فناوری و ظهور محیط‌های شدیداً رقابتی، مهم‌ترین هدف شبکه‌های توزیع غیرمتتمرکز که توسط رقابتی، بهره‌گیری از تئوری بازی و بازی همکارانه در شبکه‌های توزیع و حمل و نقل است. هدف اصلی این پژوهش، بررسی نقش صنایع کوچک و متوسط در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور و دست‌یابی به مدلی همکارانه، به منظور ساماندهی اثربخش در شبکه‌های غیرمتتمرکز است. این امر، این صنایع را قادر می‌کند که متغیرهای اصلی مانند حجم، هزینه و زمان ارسال را به عنوان یک عنصر مهم در فضای رقابتی در نظر گرفته و سطح خدمت به مشتریان را افزایش داده و محصولات را مطابق با خواسته آنان تهیه نمایند. از سوی دیگر، در دنیای واقعی به علت عدم اطمینان موجود بر اثر مسائل سیاسی مانند تحریم، وقوع جنگ‌ها، مسائل اقتصادی، اجتماعی، وقایع طبیعی و ...، مقدار جریان، هزینه و زمان ارسالی بین تامین کنندگان، دستخوش تغییرات می‌گردد. بنابراین، برای فائق آمدن بر مسائل غیر قابل پیش‌بینی، برای تامین کنندگان اهمیت دارد چگونه و با چه ترکیبی فعالیت نمایند تا توانند عایدی پیشتری را نصیب خود و شبکه نمایند. در این پژوهش، مسئله‌ای ریاضی با در نظر گرفتن سناریوهای مختلف در حالت غیرقطعی در این صنایع، ارائه می‌گردد. در ادامه، برای تشریح مدل و اثبات کاربردی بودن، سه مثال عددی در این صنایع مطرح و کارایی رویکرد همکارانه و غیرهمکارانه با هم مقایسه می‌گردد. نتایج تحقیق نشان می‌دهند که، بازی‌های همکارانه باعث افزایش میزان عایدی و سود بازیگران شده و میزان تابع مطلوبیت و هم‌افزایی در بازی همکارانه افزایش چشم‌گیری می‌یابد.

کلید واژه‌ها:

تئوری بازی؛ رویکرد همکارانه؛ شبکه تامین؛ صنایع کوچک و متوسط؛ کارایی.

۱- دانشجوی دکتری مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب St_h_heidari@azad.ac.ir

۲- استادیار دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب (نویسنده مسئول) A_hafez@azad.ac.ir

۳- دانشیار دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه علم و صنعت ایران amakui@iust.ac.ir

۴- دانشیار دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب Raissi@azad.ac.ir

۵- دکترای مدیریت تولید و عملیات دانشگاه تهران - استادیار دانشگاه پیام نور smhaddady@ut.ac.ir

۱- مقدمه

افزایش رقابت‌های جهانی در چند دهه اخیر باعث ایجاد تغییرات محتوایی و ساختاری فراوانی گردیده که به موجب آن تولید محوری، جای خود را به مشتری محوری داده است. تولیدکنندگان صنعتی، با هدف استفاده بهینه از امکانات و جلوگیری از هدر رفتن منابع با ارزش، به تمهیداتی متousel شده‌اند که نتیجه آن تغییر ساختار صنعتی است [۱۱].

پیشرفت روزافون فن‌آوری در صنایع پتروشیمی، خودروسازی، شبکه‌های توزیع آب، برق و نیروگاه‌ها، هواپی، نظامی و شبکه‌های حمل و نقل، توام با فضای رقابتی پیچیده و سنگین دنبال می‌شود. همچنین، سازمان‌ها و شرکت‌های تجاری با محیط‌های رقابتی‌تر و پیچیده‌تری نسبت به قبل مواجه هستند [۷]. این امر سازمان‌ها را وادار می‌کند که متغیرهای اصلی مانند زمان و هزینه را به عنوان یک عنصر مهم در دنیای رقابتی امروز در نظر بگیرند و سطح خدمت به مشتریان را افزایش دهند و محصولات را مطابق با خواسته مشتریان تهیه نمایند [۱۸].

همچنین در سال‌های اخیر توجه فزاینده‌ای به کوچک‌سازی شده و روند توسعه صنایع کوچک و متوسط به طور فزاینده‌ای افزایش یافته است. هر چند صنایع بزرگ به دلیل داشتن مزیت‌های ناشی از اثر مقیاس اనبوه، اثر دامنه تولید، اثر تجربه و اثر سازماندهی، هنوز هم مورد توجه سیاست‌گذاران اقتصادی هستند؛ اما مزیت‌های صنایع کوچک و متوسط، به علت وجود اثر حمل و نقل، اثر اندازه بازار، اثر تنظیم، مؤثر بودن انتخاب و اثر کنترل، این صنایع را در تولید اغلب کالاها به انتخاب اول مبدل ساخته است. صنایع کوچک و متوسط از طریق چهار کanal کارآفرینی، نوآوری و تغییر فن‌آوری، پویایی صنعت و در نهایت ایجاد فرصت‌های شغلی و افزایش درآمد بر اقتصاد جهانی تاثیرگذارند. به علاوه شدت یافتن رقابت جهانی، افزایش بی‌اهمیتی و تقاضای فزاینده برای محصولات متنوع باعث شده است که اقبال به این صنایع بیشتر شود. از آن جایی که تعریف استاندارد و واحدی برای صنایع کوچک و متوسط وجود ندارد و در کشورهای مختلف تعاریف مختلفی ارایه شده است، به نظر می‌رسد که برای این امر لازم است عوامل مهم در تعیین سطح بنگاه‌ها به صورت جمعی در نظر گرفته شوند. در حال حاضر، به لحاظ نظری، برای تعیین اندازه بنگاه‌ها، شاخص‌های مختلفی از قبیل میزان فروش، حجم عملیات تولیدی یا خدماتی، سرمایه تراکنش‌های پولی و بانکی، ارزش مашین آلات، وسعت فیزیکی و چگونگی بروز خطا، میزان ارباب رجوع و تعداد کارمندان ارایه شده است. مهم‌ترین کارکرد این صنایع عبارت است از: اشتغال‌زایی، توزیع ثروت در جامعه، توسعه مناطق حاشیه‌ای و تأمین تولیدات مورد نیاز کشورها [۲].

صنایع کوچک و متوسط در بیشتر کشورهای جهان با مشکلات نسبتاً مشابهی مواجه هستند، اما آن‌چه در این میان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است چگونگی برخورد و اقداماتی است که برای حل این مشکلات

صورت می‌گیرد. در ذیل به برخی از مشکلات مرتبط با صنایع کوچک و متوسط اشاره می‌شود [۱۰]:

۱- تأمین مالی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط در مقایسه با شرکت‌های بزرگ مشکل‌تر است.

- ۲- تامین منابع انسانی و نیروی کار کارآمد برای بنگاه‌های کوچک و متوسط در مقایسه با شرکت‌های بزرگ مشکل‌تر است.
- ۳- قدرت تاثیرگذاری شرکت‌های کوچک و متوسط بر مسائل محیطی و منطقه‌ای قابل مقایسه با شرکت‌های بزرگ نیست.
- ۴- غالباً بانک‌های تجاری و تخصصی به بنگاه‌های کوچک در تخصیص وام همکاری لازم را نمی‌کنند.
- ۵- برخورداری شرکت‌های بخش دولتی در استفاده از یارانه‌ها که زمینه رقابت نابرابر را ایجاد می‌کند.

از سوی دیگر، توجه به کیفیت و پیشرفت چشم‌گیر فناوری در صنایعی مانند صنعت برق و نیروگاه‌ها، صنایع هوایی، صنایع پتروشیمی، صنایع نظامی، صنایع خودروسازی، شبکه‌های حمل و نقل و ... که غالباً صنایع کوچک و متوسط هستند، در یک فضای رقابتی سنگین دنبال می‌شود.

در سیستم‌هایی که توسط چند مالک یا چند بازیگر که در مقام تصمیم‌گیرنده هستند، کنترل می‌شوند، حداکثرسازی عایدی بازیگران شبکه با توجه به بازی همکارانه مورد نظر است. رویکرد همکارانه، یک ابزار بسیار مناسب برای تخصیص و هزینه‌یابی است. نیاز طبیعی برای چنین تخصیصی این است که آنها پایدار هستند. پایدار، بدان معنی است که هزینه هر شرکت زمانی که با هم همکاری می‌نمایند کمتر از زمانی است که همکاری نمی‌کنند. شرکت‌ها زمانی که همکاری می‌کنند هیچ انگیزه‌ای برای مخالفت با تخصیص هزینه ندارند. این احتیاجات به وسیله‌ی یک مفهوم پایدار رویکرد همکارانه، ارایه می‌شود. سپس شرکت‌ها باید برای تخصیص هزینه، یکی از راههای فردی یا بازی همکارانه را انتخاب کنند.^[۲۰]

چارچوب اصلی مساله مورد بررسی در این پژوهش، بدین گونه است که تامین کنندگان فعلی در صنایع کوچک و متوسط، در ارتباط با یکدیگر، در یک شبکه تامین غیرمتتمرکز، به‌دبال کسب سود هستند و هر کدام از تامین کنندگان قسمتی از شبکه تامین را تحت کنترل دارند. از یک سو، یکی از ابزارهای اساسی و کلیدی برای شرکت‌های تامین چند مالکی، به‌منظور ارتقاء کارایی، استفاده از رویکرد همکارانه در شبکه است. اما از سوی دیگر، در دنیای واقعی به‌علت وجود عدم اطمینان محیطی ناشی از تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و ... میزان هزینه‌ها، زمان ارسالی و ... بین تامین کنندگان، دستخوش تغییرات می‌گردد. در نتیجه، برای ایشان، بسیار مهم است که برای فائق آمدن بر مسائل غیر قابل پیش‌بینی، بدانند که چگونه و با چه ترکیبی فعالیت نمایند تا بتوانند عایدی بیشتری را نصیب خود و شبکه کنند. ذکر این نکته ضروری است که اگر صنایع کوچک و متوسط بتوانند در شبکه‌های غیر متتمرکز و در حالت عدم قطعیت با یکدیگر همکاری اثربخش نمایند، این همکاری و هم‌افزایی جایگزین خوبی برای صنایع بزرگ خواهد بود. بنابراین، اهداف تحقیق به صورت زیر است:

- ۱- ارایه مدل ریاضی در حالت غیر قطعی برای صنایع کوچک و متوسط در شبکه‌های غیر متتمرکز.

۲- تحلیل کارایی و همافزایی ترکیب استراتژی رویکرد همکارانه با توجه به پارامترهای نامشخص میزان جریان، زمان و هزینه ارسالی.

پژوهش حاضر، از نظر عملیاتی جزو پژوهش بنیادی قرار می‌گیرد و در آن تبیین الگوهای تصمیم‌گیری در شرایط تعارضی مورد توجه است که دنبال کردن و تبیین آن می‌تواند به توسعه مبانی نظری بیانجامد. اساس مقاله حاضر تحقیق نظری و بنیادی است. همچنین نتایج تحقیق به توسعه دانش کاربردی در زمینه نظریه بازی‌ها نیز کمک خواهد کرد.

۲- پژوهش پژوهش

۱-۱- مبانی نظری

۱-۱-۱- صنایع کوچک و متوسط

در دو دهه اخیر، تغییرات محتوایی و کیفی بسیار زیادی در بازارهای جهانی رخ داده است؛ حرکت به سوی منطقه‌ای شدن و جهانی شدن بازارها سرعت گرفته است؛ به موازات آن، دوره تولید محوری به انتهای حیات خود رسیده و دوره مشتری محوری در حال شکل‌گیری است. تولیدکنندگان صنعتی، با هدف استفاده بهینه از امکانات و جلوگیری از هدر رفتمنابع با ارزش، تمهیداتی اندیشه‌داراند که نتیجه آن تغییر در ساختار صنعتی خواهد بود. یکی از مشخصات بارز و اصلی این تغییر ساختار، رشد و ترویج بیش از پیش صنایع کوچک و متوسط است. صنایع کوچک و متوسط، در کشورهای مختلف جهان دارای شباهت‌های بسیاری هستند، اما با وجود این، نمی‌توان تعریف واحد و یکسانی از آنها به دست آورد؛ هر کشور با توجه به شرایط خاص خود تعریفی از این کسب و کارها ارایه کرده است. بیشتر این تعریف‌ها بر اساس معیارهای کمی مانند تعداد کارکنان و میزان گردش مالی مطرح شده‌اند. برای روشن‌تر شدن موضوع، تعاریف متفاوت چند کشور را بررسی نموده‌ایم:

۱-۱-۱-۲- تعریف صنایع کوچک و متوسط در ایران

بر اساس تعریف وزارت صنایع و معادن و وزارت جهاد کشاورزی، صنایع کوچک و متوسط، واحدهای صنعتی و خدماتی (شهری و روستایی) هستند که کمتر از ۵۰ نفر کارگر دارند. مرکز آمار ایران کسب و کارها را به چهار گروه طبقه‌بندی کرده است؛ کسب و کارهای دارای ۹-۱ کارگر، ۱۰-۴۹ کارگر، ۵۰-۹۹ کارگر و بیش از ۱۰۰ کارگر (آمار سال ۱۳۷۸). هر چند این طبقه‌بندی ظاهراً شباهتی با تعاریف اتحادیه اروپا دارد ولی مرکز آمار ایران فقط کسب و کارهای کمتر از ۱۰ نفر نیروی کار را صنایع کوچک و متوسط محسوب می‌کند و سایر کسب و کارها را "کارخانجات صنعتی بزرگ" قلمداد می‌کند. بانک مرکزی ایران نیز کسب و کارهای زیر ۱۰۰ نفر نیروی کار را به عنوان صنایع کوچک و متوسط تلقی می‌کند.

۲-۱-۱-۲- تعریف صنایع کوچک و متوسط در اتحادیه اروپا

صنایع کوچک و متوسط در اتحادیه اروپا این گونه دسته‌بندی می‌شوند:

- صنایع خرد: ۹-۱ نفر نیروی کار
- صنایع کوچک: ۴۹-۱۰ نفر نیروی کار
- صنایع متوسط: ۲۴۹-۵۰ نفر نیروی کار

افزون بر این، گرددش مالی سالانه آنها بایستی کمتر از ۴۰ میلیون یورو و تعادل ترازنامه کمتر از ۲۷ میلیون یورو باشد. از نظر اقتصادی نیز باید مستقل بوده و بیش از ۵۰ درصد آن متعلق به بخش خصوصی باشد.

۳-۱-۱-۲- تعریف صنایع کوچک و متوسط در آمریکا

در آمریکا کسب و کارهایی را که کمتر از ۵۰۰ نفر پرسنل داشته باشند شرکت کوچک نامیده می‌شود.

۴-۱-۱-۲- تعریف صنایع کوچک و متوسط در آلمان

در آلمان کسب و کارهای کمتر از ۱۰ نفر پرسنل را کوچک؛ و از ۱۰ تا ۴۹۹ نفر را کسب و کارهای متوسط محسوب می‌کنند. از نظر گرددش مالی، صنوف دارای تا ۲۵ میلیون یورو گرددش مالی در سال را صنوف متوسط و صنوف دارای گرددش مالی در حدود ۲۵۰ هزار یورو را صنوف کوچک به حساب می‌آورند.

اما با توجه به تعاریف گوناگون، گذشته از تعداد نیروی کار هر واحد، معمولاً کسب و کارهای کوچک و متوسط از سه ویژگی کیفی برخوردارند که این ویژگی‌ها به آنها ماهیتی متفاوت از صنایع بزرگ داده است. این ویژگی‌ها عبارت‌اند از:

- وحدت مالکیت و مدیریت
- مالکیت فردی و خانوادگی
- استقلال از سایر کسب و کارها

۴-۱-۳- شبکه

شبکه و نظریه شبکه از دیدگاه‌های مختلفی بررسی شده است و محققان زیادی در این رابطه تحقیق کرده اند. شبکه، یکی از کاربردی‌ترین مدل‌ها در برنامه‌ریزی ریاضی و تحقیق در عملیات است که از جمله می‌توان به کاربرد شبکه در برنامه‌ریزی و کنترل موجودی‌ها، برنامه‌ریزی تولید، برنامه‌ریزی و کنترل پروژه، مکان‌یابی تسهیلات و بسیاری موارد دیگر از این قبیل، اشاره کرد. همچنین می‌توان کاربردهای واقعی شبکه و گراف را در برنامه‌ریزی خطوط هوایی، خطوط ریلی، جاده‌ها، خطوط لوله و ... به کار بست و مدل‌سازی نمود.

دلایل متعددی برای کاربرد شبکه‌ها وجود دارد. نخست این‌که بسیاری از مسائل که با برنامه‌ریزی خطی یا برنامه‌ریزی عدد صحیح فرموله و مدل‌سازی می‌شوند، با به کارگیری شبکه‌ها می‌توان آنها را بهتر درک و مشاهده کرد. دوم این‌که، با استفاده از مفاهیم شبکه می‌توان برخی از مدل‌های پیچیده برنامه‌ریزی خطی یا حتی برنامه‌ریزی عدد صحیح را آسان‌تر فرموله کرد. سوم این‌که نمایش تصویری شبکه کمک می‌کند تا تصمیم‌گیرنده شناخت بهتری از مساله پیدا کند. با استفاده از مفاهیم و روش‌های شبکه می‌توان به راحتی مدل‌هایی با هزاران محدودیت و میلیون‌ها متغیر را حل کرد. علاوه بر آن، برخی از روش‌های خاص حل شبکه در مقایسه با سایر روش‌های متدالوبل برنامه‌ریزی ریاضی می‌توانند سریع‌تر مساله را حل کنند.

۱-۳-۲- تئوری بازی‌ها

تئوری بازی‌ها یک رویکرد میان رشته‌ای می‌باشد که به بررسی رفتار بین دو یا چند بازیگر و یا یک گروه با استفاده از ویژگی‌های خاص خود می‌پردازد. ایده تئوری بازی‌ها پیدا کردن استراتژی‌های مطلوب، افزایش بهره وری و یا کاهش هزینه، برای بازیگران می‌باشد. برای انتخاب استراتژی بهینه، بعضی از مفروضات به شرح زیر ارایه می‌گردد:

- ۱- هر بازیگر قادر است دو یا چند اقدام و یا مجموعه ای از اقدامات را انجام دهد.
- ۲- هر اقدامی از بازیگران به حالت نهایی مطلوب می‌تواند منجر شود.
- ۳- تصمیم‌گیری هر بازیگر بر اساس قواعد بازی و دیگر بازیگران تعیین می‌شود.
- ۴- با توجه به دو فرض عقلانیت و حداقل نمودن عایدی، بازیگران برای به حداقل رساندن بازده و بهره‌وری خود فعالیت می‌نمایند.

موارد اصلی استفاده از نظریه بازی‌ها در زمینه‌هایی است که محیط شرایط تقابلی دارد و استراتژی‌های یک فد بر روی اعمال طرفهای دیگر که تضاد منافع دارند تأثیر گذار است.

۲-۲- پیشینه تجربی تحقیق

یکی از کاربردهای رویکرد همکارانه در شبکه در دنیای واقعی را می‌توان به توزیع خطوط لوله نفت بین کشورها نام برد. در دنیای واقعی شبکه‌ها اغلب توسط چندین مالک(کشور، شرکت) کنترل می‌شوند. به عنوان مثال، خطوط لوله گاز طبیعی که یک سیستم بین‌المللی شبکه یکپارچه را در کشورهای اروپایی تشکیل داده است و هر کشور کنترل قسمت‌های خاص این شبکه توزیع را در دست دارد را در حکم بازی همکارانه در شبکه است[۴ و ۱۲ و ۱۹].

شبکه و تئوری شبکه از دیدگاه‌های مختلفی توسط محققان، مورد بررسی قرار است. شبکه، یکی از کاربردی ترین مدل‌ها در برنامه‌ریزی ریاضی و تحقیق در عملیات است که از جمله می‌توان به کاربرد

شبکه در برنامه‌ریزی و کنترل موجودی‌ها، برنامه‌ریزی تولید، برنامه‌ریزی و کنترل پروژه، مکان‌یابی تسهیلات و بسیاری دیگر از این قبیل اشاره کرد. همچنین می‌توان کاربردهای واقعی شبکه و گراف را در برنامه‌ریزی خطوط هوایی، خطوط ریلی، جاده‌ها، خطوط لوله و ... به کار بست و مدل‌سازی نمود [۱]. یکی از مباحث مهم در شبکه‌ها، موضوع حداکثر جریان در شبکه است. هدف در مساله حداکثر جریان در شبکه، حداکثر مقدار حمل و نقل جریان از گره اولیه به گره ترمینال با توجه به ظرفیت‌های کمان است. حافظ الکتب و ماکوئی [۵]، مساله حداکثر جریان را در حالت عدم قطعیت و با استفاده از بازی‌های همکارانه، در سه حالت بدینانه، خوشبینانه و واقعی بررسی کرده‌اند. نکته اساسی در این تحقیق این است که فقط ظرفیت جریان بین گره‌ها به صورت غیرقطعی، در نظر گرفته شده است. بل [۱۳]، یک مدل حمل و نقل از مبدأ تا مقصد را با پنج مسیر فرضی و چهار سناریو با استفاده از بازی‌های همکارانه مجموع صفر و با بهره‌گیری از برنامه‌ریزی خطی با رویکرد کمینه نمودن هزینه، بهینه نموده است. ژتو، بازی همکارانه را برای اندازه‌گیری قابلیت اطمینان با وجود تنافضات در شبکه‌های حمل و نقل، به منظور حداقل نمودن هزینه مسیرها و از سوی دیگر، برای به حداکثر رساندن مجموع انتظارات توسط بازیگران را مطرح نمود. برای بهینه کردن از روش‌های استاکلبرگ و تعادل نش، استفاده شده است و تأکید شده است که بازی غیرهمکارانه می‌تواند منجر به حالت بدتر و غیر بهینه گردد [۲۲]. در جدول ۱، مقالات مرور داده شده با توجه به موضوع تحقیق آورده شده است.

جدول ۱- مقالات مرور داده شده با توجه به موضوع تحقیق

ردیف	نام نویسنده	عنوان مقاله	ج	شاخص عدم قطعیت		
				حتمی	نهایی	نهایی
۱	Ashkan Hafezalkotob Ahmad Makui	Cooperative maximum-flow problem under uncertainty in logistic networks	۱	✓	✓	✓
۲	Michael G H Bell	Measuring Network Reliability: A Game Theoretic Approach	۲		✓	✓
۳	J.M. Mulvey, R.J. Vanderbei, S.A. Zenios	Robust optimization of large-scale systems	۳	✓	✓	
۴	Yeh, Wei-Chang, Changseok Bae, and Chia-Ling Huang[۲۳]	A new cut-based algorithm for the multi-state flow network reliability problem	۴	✓		

	✓				✓	✓	Cooperative game approaches to measuring network reliability considering paradoxes	Szeto, W. Y	۴
					✓	✓	Internet impacts on supply chain management	Lancioni Richard, Hope Jensen Schau, & Michael F. Smith	۵
					✓	✓	Adopting new technologies for supply chain management	Patterson Krik A, Grimm Curtis M, & Corsi Thomas M	۶
✓	✓						On the history of the transportation and maximum flow problems	A.Schrijver	۷
	✓					✓	Logistics networks: A game theory application for solving the transshipment problem	P.M. Reyes	۸
	✓					✓	Generalized network problem yielding totally balanced games	E. Kalai, E. Zemel	۹
	✓	✓					Cost allocation in collaborative forest transportation	M. Frisk, M. Göthe-Lundgren, K. Jörnsten, M. Rönnqvist	۱۰
	✓						Flow Networks: Analysis and optimization of repairable flow networks, networks with disturbed flows, static flow networks and reliability networks.	Todinov, Michael T[۱۱]	۱۱
		✓			✓	✓	Cooperative game theory approach to allocating benefits of horizontal cooperation	Lozano, Sebastián, et al.[۱۲]	۱۲
		✓			✓		Cost allocation between activities that have caused delays in a project using game theory	San Cristóba, José Ramón[۱۳]	۱۳
		✓			✓	✓	Cooperation and game-theoretic cost allocation in stochastic inventory models with continuous review	Timmer, Judith, Michela Chessa, and Richard J.	۱۴

							Boucherie	
	✓			✓	✓	✓	Issues and experiences in logistics collaboration Lehoux, Nadia, Jean-François Audy, D'Amours Sophie, and Mikael Rönnqvist [۸]	۱۶
			✓	✓	✓	✓	Measuring and rewarding flexibility in collaborative distribution, including two-partner coalitions Vanovermeire, Christine, and Kenneth Sørensen [۱۷]	۱۷
	✓			✓	✓	✓	Mail-in-rebate coupled with revenue sharing and downward direct discount for supply chain coordination Saha, S., Panda, S., Modak, N. M., & Basu, M. [۱۸]	۱۸
			✓	✓	✓	✓	Cooperative vehicle routing problem: an opportunity for cost saving Zibaei, Sedighe, Ashkan Hafezalkotob, and Seyed Sajad Ghashami [۱۹]	۱۹
	✓		✓	✓	✓	✓	An evaluation of activity-based costing and functional-based costing: A game-theoretic approach Charles, Shannon L., and Don R. Hansen [۲۰]	۲۰
	✓					✓	Using game theory to describe strategy selection for environmental risk and carbon emissions reduction in the green supply chain R. N. G. H. J. M. M. & D. P. Zhao [۲۱]	۲۱
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	روش پیشنهادی مقاله	

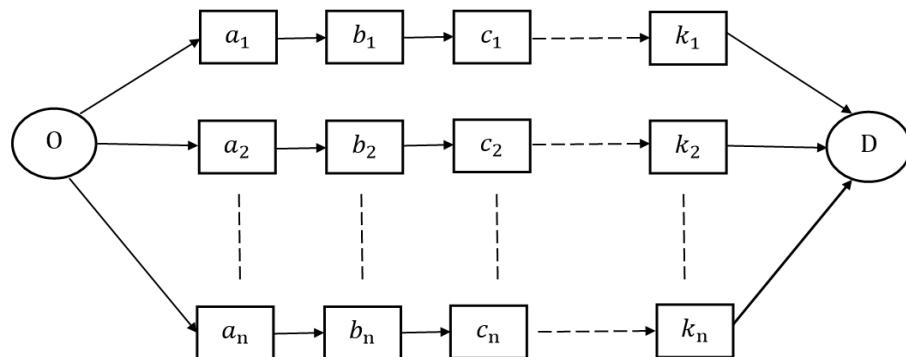
همان طور که در جدول ۱، ملاحظه می‌شود، در هیچ‌کدام از مقالات مورد بررسی، همه هفت هدف (تئوری بازی‌ها، بازی همکارانه، شاخص‌های عدم قطعیت از قبیل، هزینه، زمان و جریان، شبکه و حداقل سازی جریان)، به طور همزمان در مدل‌ها و تحقیقات در نظر گرفته نشده‌اند. مقالاتی که در این زمینه کار شده، صرفاً چند هدف را مد نظر قرار داده‌اند. از طرفی، ذکر این نکته ضروری است که در این تحقیق ۷

هدف فوق الذکر در صنایع کوچک و متوسط در نظر گرفته شده است که از دیگر نوآوری‌های تحقیق، به شمار می‌آید.

۳- مدل مفهومی و مفروضات مساله

چارچوب اصلی مساله مورد بررسی در این پژوهش بدین شرح است که تامین کنندگان که در قامت بازیگران در شبکه حمل و نقل لجستیکی هستند، با یکدیگر در ارتباطاند و هر کدام از تامین کنندگان قسمتی از شبکه حمل و نقل را خود اداره می‌کند. در حقیقت، شبکه همان سیستم حمل و نقل است. گره‌ها در این شبکه، منزل‌گاه‌ها یا شهرها و کمان‌ها، فاصله بین شهرها تعریف می‌شوند.

چارچوب اصلی مساله مورد بررسی در این پژوهش در شکل شماره ۱، آمده است. فرض کنید که یک سیستم شبکه غیر متتمرکز پیوسته، توسط m بازیگر به طور همزمان کنترل می‌شود، گره‌های $a_1, b_1, c_1, \dots, k_1$ توسط بازیگر اول، گره‌های $a_2, b_2, c_2, \dots, k_2$ توسط بازیگر دوم و $a_n, b_n, c_n, \dots, k_n$ توسط بازیگر اول، گره‌های $a, b, c, \dots, k$ مواصلاتی در صنایع کوچک و متوسط هستند.

شکل ۱- چارچوب اصلی مساله تحقیق

در حالت قطعی، فرض بر این است که شرکت‌ها، دستخوش تغییرات نمی‌شوند ولی در حالت غیر قطعی، به علت تغییر پارامترها از جمله، ظرفیت، هزینه و زمان انتقال در دنیای واقعی و عدم ثبات آنها از جمله، نوسانات عرضه و تقاضا، مسائل سیاسی، بلایای طبیعی، زلزله، جنگ، افت و لتاژ جریان در سیستم‌های انتقال نیرو و نوسانات توزیع آب، میزان عایدی شبکه دستخوش تغییرات عمدۀ می‌گردد.

در حقیقت، در این تحقیق با یک مدل ریاضی بازی بین تامین‌کنندگان، مواجه هستیم که عایدی آن‌ها را در حالت‌های منفرد و ائتلاف تحلیل می‌نماید. به طور کلی مفروضات مساله عبارت‌اند از:

- ۱- تصمیم‌گیری هر بازیگر بر اساس قواعد بازی و دیگر بازیگران تعیین می‌شود.
- ۲- با توجه به دو فرض عقلانیت و حداقل نمودن عایدی، بازیگران برای به حداقل رساندن بازده و بهره‌وری خود فعالیت می‌نمایند.
- ۳- هر بازیگر قادر است دو یا چند اقدام و یا مجموعه‌ای از اقدامات را انجام دهد.

۴- مدل سازی ریاضی

فرض کنید یک مجموعه شبکه با برخی از گره‌ها و کمان‌ها به صورت $\tilde{N} = (V, A, \tilde{Cap}, \tilde{Cost}, \tilde{T}, O, D)$ داشته باشد که O و D به ترتیب مبدأ و مقصد در شبکه و به صورت $O, D \in V$ تعریف شوند. شبکه مذبور از n گره تشکیل شده و گره‌ها در مجموعه $V = \{1, 2, \dots, n\}$ و کمانها در مجموعه $A = \{(i, j) / i, j \in V\}$ هماهنگ شده‌اند. در شبکه مورد نظر فرض شده است که سه متغیر تصادفی نامنفی $\tilde{Cost}$, $\tilde{T}$, $\tilde{Cap}$ هستند که به ترتیب، مقدار و جریان ظرفیت آب، زمان و هزینه حمل هر واحد از جریان، برای هر کمان در مجموعه A تعریف شده است. همچنین در حالت غیر قطعی S و k شاخص احتمال وقوع سناریوها در مجموعه $(1, 2, \dots, n)$ و $\Omega = \{\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n\}$ برای مقادیر نامشخص ظرفیت، زمان و هزینه کمان‌ها در نظر گرفته شده است. در این مقاله، علامت " $\sim$ " برای تأکید بر مقادیر نامشخص استفاده شده است. اندیس‌ها، پارامترها و متغیرهای مورد استفاده در این پژوهش در ادامه می‌آید.

۴-۱- اندیس‌ها

i : شاخص گره‌های اولیه

j : شاخص گره‌های پایانی

k : شاخص گره‌های میانی

O : منبع گره‌ها

D : وان گره‌ها

m : شاخص ائتلاف^۱ بین بازیگران در شبکه

C_m یا $C\{m\}$: ائتلاف بازیگر m در شبکه تعریف شده است

۴-۲-پارامترها

- $i, j \in V$: ظرفیت کمان بین i و j به قسمی که : Cap_{ij}
 $i, j \in V$: زمان انتقال بین i و j به قسمی که : T_{ij}
 N : حداقل زمان انتقال در شبکه
 N : حداکثر زمان انتقال در شبکه
 $i, j \in V$: $Cost_{ij}$ هزینه حمل هر واحد از جریان بین i و j به فرمی که :
 B_{cm} : کل بودجه در دسترس برای هر ائتلاف

۳-۴-متغیرها

- $i, j \in V$: متغیر صفر و یک کمان بین i و j به قسمی که : y_{ij}
 $i, j \in V$: جریان شبکه بین i و j به قسمی که : X_{ij}
 C_m : حداکثر جریان در شبکه با توجه به

در ادامه مدل ریاضی پیشنهادی در حالت غیر قطعی ارائه می‌گردد:

$$\text{Max } f_{cm} = \sum_s P_s f_s - \lambda \sum_s P_s (f_s - \sum_\xi P_\xi f_\xi) \quad (1)$$

Subject to:

$$\sum_j y_{ojs} = 1 \quad \forall i; i = 1, 2, \dots, n \quad s \in \Omega \quad (2)$$

$$\sum_i y_{iDs} = 1 \quad \forall j; j = 1, 2, \dots, n \quad s \in \Omega \quad (3)$$

$$\sum_j y_{ijs} \leq 1 \quad \forall i, j = 1, 2, \dots, n \quad s \in \Omega \quad (4)$$

$$\sum_i y_{ijs} \leq 1 \quad \forall i, j = 1, 2, \dots, n \quad s \in \Omega \quad (5)$$

$$\sum_i y_{ijs} - \sum_k y_{jks} = 0 \quad \forall i, j; k; i, j, k = 1, 2, \dots, n \quad s \in \Omega \quad (6)$$

$$X_{ijs} - y_{ijs} \bar{Cap}_{ijs} \leq 0 \quad \forall i \neq j; i, j = 1, 2, \dots, n, s \in \Omega \quad (7)$$

$$X_{ojs} - y_{ojs} \bar{Cap}_{ojs} \leq 0 \quad \forall j; j = 1, 2, \dots, n, s \in \Omega \quad (8)$$

$$X_{iDs} - y_{iDs} \bar{Cap}_{iDs} \leq 0 \quad \forall i; i = 1, 2, \dots, n, s \in \Omega \quad (9)$$

$$\sum_i X_{ijs} - \sum_k X_{jks} = 0 \quad \forall i \neq j \neq k; i, j, k = 1, 2, \dots, n, s \in \Omega \quad (10)$$

$$\sum_{i,j} y_{ijs} \cdot \tilde{T}_{ijs} + \sum_j y_{ojs} \cdot \tilde{T}_{ojs} + \sum_i y_{iDs} \cdot \tilde{T}_{iDs} \leq T_{max} \quad \forall i, j; i, j = 1, 2, \dots, n, s \in \Omega \quad (11)$$

$$\sum_{i,j} y_{ijs} \cdot \tilde{T}_{ijs} + \sum_j y_{Ojs} \cdot \tilde{T}_{Ojs} + \sum_i y_{iDs} \cdot \tilde{T}_{iDs} \geq T_{min} \quad \forall i, j; i, j = 1, 2, \dots, n, s \in \Omega \quad (12)$$

$$\sum_{i,j} X_{ijs} \cdot \tilde{Cost}_{ijs} + \sum_j X_{Ojs} \cdot \tilde{Cost}_{Ojs} + \sum_i X_{iDs} \cdot \tilde{Cost}_{iDs} \leq B_{cm} \quad \forall i, j; i, j = 1, 2, \dots, n, s \in \Omega \quad (13)$$

$$f_s - X_{ijs} - M(1 - y_{ijs}) \leq 0 \quad \forall i, j; i, j = 1, 2, \dots, n, s \in \Omega \quad (14)$$

$$y_{ijs} \in \{0, 1\} \quad \forall i, j, s \in \Omega \quad (15)$$

$$X_{ijs} \geq 0 \quad \forall i, j, s \in \Omega \quad (16)$$

رابطه شماره ۱ بیان کننده حداکثر جریان در حالت غیر قطعی می‌باشد. همچنین لازم به ذکر است P_s و P_o ، احتمال وقوع سناریوها در حالت‌های خوش بینانه، محتمل ترین زمان و بدینانه است. محدودیت ۲ تا ۶ به پیدا نمودن مسیر بهینه در شبکه مورد نظر می‌پردازد. محدودیت ۷ تا ۹ محدودیت‌های ظرفیت کمان‌ها در شبکه است. محدودیت ۱۰ برای تعادل بین شبکه است. محدودیت ۱۱ و ۱۲ محدودیت پنجره زمانی است. محدودیت ۱۳، محدودیت بودجه در دسترس در کل شبکه است. محدودیت ۱۴ محدودیت جریان در شبکه است و محدودیت‌های ۱۵ و ۱۶ متغیرهای مدل را نشان می‌دهد. در مدل‌سازی به روش غیر قطعی، از رویکرد سناریوسازی با اضافه کردن شاخص به متغیرها و پارامترهای نامشخص استفاده شده است. هدف از رویکرد کارا سازی در روش غیر قطعی، بیشینه‌سازی تابع هدف مورد انتظار با یک سطح قابل قبول است. رابطه شماره ۱ بیان کننده حداکثر جریان مورد انتظار با در نظر گرفتن احتمال وقوع سناریوهای S و O با در نظر گرفتن حداقل واریانس ممکن با ضریب λ است. اتخاذ توضیحات مبتنی بر حالت سناریو زمانی که از روش عدم قطعیت پیروی می‌کند، مبتنی بر رابطه شماره ۱۷، است [۶].

$$Mean(flow) - \lambda_f(variance(flow)) \quad (17)$$

بدین مفهوم که میانگین جریان‌های ورودی حداکثر و انحراف معیار جریان‌های ورودی حداقل می‌گردد. این مدل برنامه‌ریزی خطی می‌تواند به طور موثر مورد استفاده قرار گیرد. ایده اساسی برای این راه حل، این است که یک بار شبکه به طور مستقل برای صاحبان و بازیگران در مرحله اول و سپس برای تمام ائتلاف‌های دو نفره صاحبان و بازیگران شبکه و در مرحله سوم همه ائتلاف‌ها برای صاحبان و بازیگران در نظر گرفته شده است. با توجه به مطلوبیت انتقال بازی^۱ برای هر وضعیت ائتلافی، میزان عایدی باید بالاتر از مجموع ائتلاف‌های تکی p_i باشد.

^۱ Transfer Utility Game

$$v(C_m) \geq \sum_{p_i \in C_m} v(p_i) \quad (18)$$

در حقیقت، ترکیب مطلوبیت ائتلافهای بازیگران بیشتر از مجموع حداکثر ترکیب انفرادی بازیگران است. بنابراین، $v(p_i)$ ارزش بازیگر i است. مطلوبیت ائتلاف بازیگران با ائتلاف C_m طبق رابطه شماره ۱۸، است.

$$EU(C_m) = v(C_m) - \sum_{p_i \in C_m} v(p_i) \quad (19)$$

همچنین همافزایی بازیگران با توجه به ائتلاف بازیگران از رابطه شماره ۱۹، به دست می‌آید.

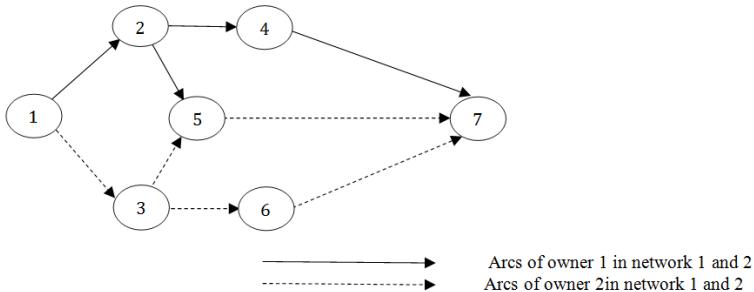
$$\text{Synergy}(C_m) = \frac{EU(C_m)}{v(C_m)} \quad (20)$$

۵- مثال عددی در صنایع کوچک و متوسط

بهمنظور بررسی و تصدیق اعتبار مدل پیشنهادی و اثبات کاربردی بودن آن از سه مثال عددی بهره گرفته شد. در مثال عددی اول، شبکه ساده و دو بازیگر در شبکه در تعامل با هم هستند. در شبکه دوم که شبکه متوسط از نوع پیچیدگی است که سه بازیگر در شبکه موجود و در شبکه سوم، شبکه پیچیده است. برای اعتبار سنجی مدل پیشنهادی و برای افزایش روایی آن، در هر سه مثال ذکر شده، مقادیر مقادیر ظرفیت، زمان و هزینه‌های انتقال با یکدیگر متفاوت در نظر گرفته شده است.

۱-۱- مثال عددی اول:

در مثال عددی اول، یک شبکه از فعالیت صنایع کوچک و متوسط با دو بازیگر مطابق شکل ۲ نشان داده شده است. تامین کننده یا بازیگر اول مجموعه $\{1, 2, 4, 5, 7\}$ و تامین کننده یا بازیگر دوم مجموعه $\{1, 3, 5, 6, 7\}$ را تحت کنترل دارند. لازم به ذکر است گره‌ها، شهرهای موصلاتی هستند. همچنین احتمال وقوع سناریوهای خوش بینانه، محتمل‌ترین و بدینانه ترین به ترتیب $0, 0, 25$ و $0, 25$ نظر گرفته شده است. ذکر این نکته ضروری است که توزیع داده‌ها در تمامی مثال‌های نرمال فرض شده است.

شکل ۲- شبکه انتقالات بین شرکتهای کوچک و متوسط (مثال عددی اول)

در ادامه در جدول ۲، مقادیر ظرفیت و جریان بر حسب متر مکعب، زمان انتقال بین گره‌ها و هزینه‌های انتقال در حالت‌های بدینانه، محتمل‌ترین و خوش‌بینانه‌ترین، در مثال عددی اول ذکر شده است.

جدول ۲- مقادیر ظرفیت، زمان و هزینه‌های انتقال (مثال عددی اول)

بازیگران	کمان	Cap(m³)			T(min)			Cost(100/000 Rial)		
		خوش بینانه	متوسط	بدینانه	خوش بینانه	متوسط	بدینانه	خوش بینانه	متوسط	بدینانه
بازیگر ۱	۱۲	۳۲۸	۳۹۷	۴۸۰	۱۸۷	۱۷۰	۸	۴۰۰	۳۵۱	۲۰۱
	۲۵	۳۲۳	۳۹۸	۴۰۹	۱۶۳	۱۰۷	۷۶	۳۵۱	۲۸۵	۲۲۱
	۲۴	۲۷۶	۲۹۴	۳۱۲	۹۵	۶۱	۴۲	۳۴۸	۲۹۸	۲۰۲
	۴۷	۵۴	۱۷۲	۲۹۳	۱۸۲	۱۷۶	۱۶۴	۳۲۱	۳۰۱	۲۰۱
بازیگر ۲	۱۳	۵۲	۲۳۶	۳۵۴	۲۰۰	۱۲۰	۳۶	۳۷۴	۳۲۳	۲۰۰
	۳۵	۱۰۸	۲۰۸	۳۰۱	۱۹۸	۹۵	۴۷	۳۲۸	۲۹۸	۲۲۸
	۳۶	۲۵۸	۳۶۵	۴۰۰	۱۰۸	۱۲۵	۵۲	۲۹۸	۲۲۵	۲۱۱
	۵۷	۵۸	۱۴۵	۲۸۹	۹۸	۴۷	۱۵	۲۳۵	۲۲۱	۲۰۶
	۶۷	۱۴۵	۲۵۷	۳۶۵	۱۰۸	۱۲۵	۱۰۲	۳۳۲	۲۵۶	۲۲۲

برای حل مدل، مقادیر بودجه برای هر بازیگر 5000 واحد پولی^۱، مقادیر حداقل و حداکثر T_{min} و T_{max} به ترتیب 100 و 1000 دقیقه در نظر گرفته شده است. بعد از حل مدل با نرم افزار گمز^۲ خروجی مدل در جدول شماره ۳ می‌آید. لازم به ذکر است $Synergy(C_m)$ و $EU(C_m)$ و $v(C_m)$ به

۱- واحد پولی معادل یکصد هزار ریال در نظر گرفته شده است

^۲ GAMS

ترتیب مقدار جریان در حالت ائتلاف بازیگران در حالت غیر قطعی، مطلوبیت ائتلاف بازیگران و همافزایی ائتلاف بازیگران است.

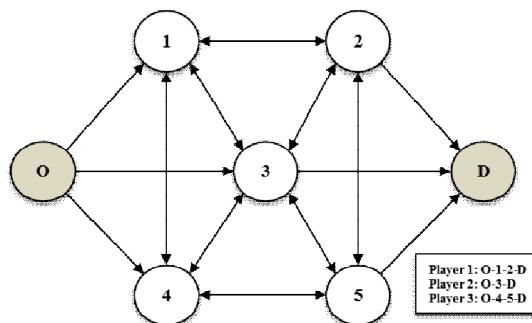
جدول ۳- نتایج حل مدل در حالت غیر قطعی (مثال عددی اول)

Coalition	<i>f</i>	<i>E</i>	<i>S</i>
$C\{1\}$	۲۸,۸۷	.	.
$C\{2\}$	۳۶,۱۱	.	.
$C\{1, 2\}$	۷۸,۲۳	۱۳,۲۵	۱۶,۹۳

با توجه به نتایج جدول ۳، در حالت مدل ریاضی غیر قطعی در شبکه مورد نظر، بازی‌های همکارانه باعث افزایش میزان عایدی و سود بازیگران شده است. میزان تابع مطلوبیت با عنایت به بازی همکارانه افزایش چشم‌گیری داشته است. همچنین همافزایی بازی‌های همکارانه نیز در حال افزایش است. لازم به ذکر است، در حالت غیر قطعی که با توجه به تغییرات سه پارامتر ظرفیت، زمان و هزینه انتقال و توزیع آب، به وجود آمده است، ارزش بازی طبقه شماره ۱، اختلاف بین میانگین و انحراف معیار با در نظر گرفتن پارامتر λ (ضریب انحراف معیار) که مقدار ۰,۵ در نظر گرفته شده، است.

۲-۵- مثال عددی دوم:

در مثال عددی دوم، یک شبکه از فعالیت صنایع کوچک و متوسط با سه بازیگر مطابق شکل ۳ نشان داده شده است. تامین کننده یا بازیگر اول مجموعه $\{O, 1, 2, D\}$ ، تامین کننده یا بازیگر دوم مجموعه $\{O, 3, D\}$ و تامین کننده یا بازیگر سوم مجموعه $\{O, 4, 5, D\}$ را تحت کنترل دارند. لازم به ذکر است گره ها، شهرهای موافقانی هستند. همچنین احتمال وقوع سناریوهای خوش بینانه، محتمل ترین و بدینانه ترین حالت به ترتیب ۰,۱۶۵، ۰,۵۷۰ و ۰,۱۶۵ در نظر گرفته شده است.

شکل ۳- شکل ارتباطات بین شرکتهای کوچک و متوسط (مثال عددی دوم)

در ادامه، در جدول ۴، مقادیر ظرفیت و جریان بر حسب متر مکعب، زمان انتقال بین گره‌ها و هزینه‌های انتقال در حالت‌های بدینانه، محتمل ترین و خوش بینانه‌ترین در مثال عددی دوم ذکر شده است.

جدول ۴- مقادیر ظرفیت، زمان و هزینه‌های انتقال (مثال عددی دوم)

مسیر	Cap(m^3)			T(min)			Cost(100/... Rial)		
	بدینانه	متوسط	خوش بینانه	بدینانه	متوسط	خوش بینانه	بدینانه	متوسط	خوش بینانه
O-1	۳۷۵	۵۰۰	۶۲۵	۶۸	۵۴	۴۰	۶۶	۵۳	۴۰
O-۳	۴۵۰	۶۰۰	۷۵۰	۲۳	۱۸	۱۳	۴۳	۳۴	۲۶
O-۴	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۱۱۴	۹۱	۶۸	۹۸	۷۸	۵۹
۱-۲	۲۲۵	۳۰۰	۳۷۵	۳۹	۳۱	۲۳	۵	۴	۳
۱-۳	۷۵	۱۰۰	۱۲۵	۲۹	۲۳	۱۷	۸۵	۶۸	۵۱
۱-۴	۵۲۵	۷۰۰	۸۷۵	۱۲۳	۹۸	۷۳	۹۰	۷۲	۵۴
۲-۳	۲۲۵	۳۰۰	۳۷۵	۵۰	۴۴	۳۳	۱۸	۱۴	۱۱
۲-۵	۵۲۵	۷۰۰	۸۷۵	۹۰	۷۲	۵۴	۶۴	۵۱	۳۸
۲-D	۶۰۰	۸۰۰	۱۰۰۰	۱۲	۹	۶	۷۳	۵۸	۴۴
۳-۴	۵۲۵	۷۰۰	۸۷۵	۱۰	۱۲	۹	۱۱۳	۹۰	۶۸
۳-۵	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۲۹	۲۳	۱۷	۶۰	۴۸	۳۶
۳-D	۳۷۵	۵۰۰	۶۲۵	۳۴	۲۷	۲۰	۲۴	۱۹	۱۴
۴-۵	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۱۵	۱۲	۹	۱۱۴	۹۱	۶۸
۵-D	۳۷۵	۵۰۰	۶۲۵	۴	۳	۲	۱۱۱	۸۹	۶۷

در ادامه برای حل مدل، مقادیر بودجه برای هر بازیگر ۵۰۰۰ واحد پولی، مقادیر حداقل و حداکثر به ترتیب T_{max} و T_{min} دقيقه در نظر گرفته شده است. بعد از حل مدل با نرم افزار گمز خروجی مدل در جدول ۵ می‌آید.

جدول ۵- نتایج حل مدل برای حالت غیر قطعی (مثال عددی دوم)

Coalition	f	E	S
$C\{1\}$	۲۵,۳۶	.	.
$C\{2\}$	۴۲,۴۲	.	.

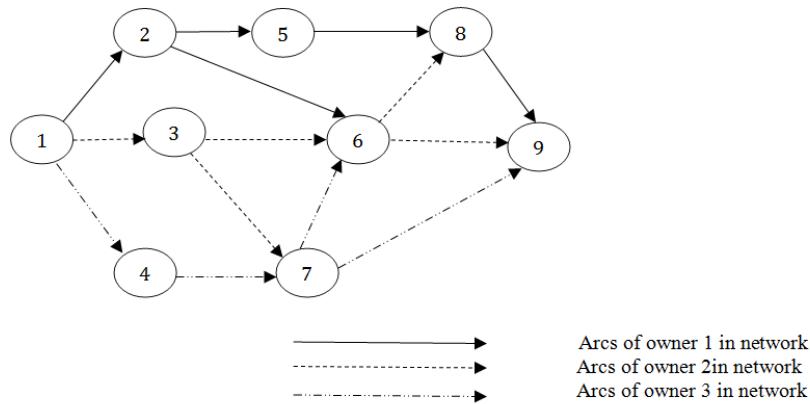
$C\{3\}$	۳۲,۰۹	.	.
$C\{1,2\}$	۸۵,۵۴	۱۷,۷۶	۰,۲۰۷
$C\{1,3\}$	۶۷,۹۴	۱۰,۴۹	۰,۱۰۸
$C\{2,3\}$	۱۱۲,۲۴	۳۷,۷۳	۰,۳۳۶
$C\{1,2,3\}$	۱۵۶,۹۶	۵۷,۰۹	۰,۳۶۳

با توجه به نتایج جدول شماره ۵، در حالت مدل ریاضی غیر قطعی در شبکه مورد نظر نیز، بازی‌های همکارانه باعث افزایش میزان عایدی یا سود بازیگران شده است. همچنین میزان تابع مطلوبیت با عنایت به بازی همکارانه افزایش چشمگیری داشته است. همچنین هم‌افزایی بازی‌های همکارانه نیز در حال افزایش است.

بهطور مثال، وقتی بازیگران بهصورت انفرادی فعالیت می‌کنند، بر اساس رابطه ۱۸ و ۱۹ مطلوبیت بازیگران در شبکه توزیع صفر است. ولی زمانی که با هم مشارکت و فعالیت می‌کنند هم افزایی به میزان $۰/۳۶۳$ رشد فرایندهای می‌نماید و میزان عایدی بیشتری نصیب بازیگران می‌گردد. بهعبارت دیگر ریال از نوآوری مقاله، می‌توان رشد هم افزایی ائتلاف بازیگران در صنایع کوچک و متوسط، نامید.

۳-۵-مثال عددی سوم

در مثال عددی سوم، یک شبکه انتقال و توزیع آب با سه تامین کننده که مطابق شکل ۴ همکاری می‌کنند، در نظر گرفته شده است. تامین کننده یا بازیگر اول مجموعه $\{(1,2), (2,5)\}$ ، تامین کننده یا بازیگر دوم مجموعه $\{(1,3), (3,6)\}$ و تامین کننده یا بازیگر سوم مجموعه $\{(1,4), (4,7), (7,6), (6,9), (9,8), (8,5), (5,2)\}$ را تحت کنترل دارند. همچنین احتمال وقوع سناریوهای خوش بینانه، محتمل‌ترین و بدینانه‌ترین حالت به ترتیب $۰/۲۵$ ، $۰/۵۰$ و $۰/۲۵$ در نظر گرفته شده است.

شکل ۴- شبکه ارتباطات بین شرکت‌های کوچک و متوسط (مثال عددی سوم)

در جدول ۶، مقادیر ظرفیت انتقال آب بر حسب متر مکعب، زمان انتقال آب بین گره‌ها و هزینه‌های انتقال در حالت‌های بدینانه، متحمل‌ترین و خوش‌بینانه‌ترین در مثال عددی سوم ذکر شده است.

جدول ۶- مقادیر ظرفیت، زمان و هزینه‌های انتقال (مثال عددی سوم)

بازیگران	کمان	Cap(m³)				T(min)				Cost(1000000 Rial)			
		خوش بینانه	بدینانه	متوسط	خوش بینانه	بدینانه	متوسط	خوش بینانه	بدینانه	خوش بینانه	بدینانه	متوسط	
بازیگر ۱	۱۳	۳۲۸	۳۹۷	۴۸۰	۱۸۷	۱۷۰	۸	۷۶	۷۵	۶۸			
	۳۵	۳۲۳	۳۹۸	۴۰۹	۱۶۳	۱۰۷	۷۶	۹۴	۸۸	۳۶			
	۳۶	۲۷۶	۲۹۴	۳۱۲	۹۵	۶۱	۴۲	۸۵	۲۴	۲۰			
	۵۸	۵۴	۱۷۲	۲۹۳	۱۸۲	۱۷۶	۱۶۴	۶۰	۲۷	۳			
	۸۹	۱۰۰	۲۷۷	۳۱۰	۱۲۳	۷۳	۷	۴۹	۲۰	۵			
بازیگر ۲	۱۴	۸۶	۱۹۷	۳۲۸	۱۴۲	۵۶	۷	۸۳	۱۰	۵			
	۴۶	۹۲	۲۸۹	۴۰۳	۱۷۸	۴۸	۶	۹۸	۴۹	۱۷			
	۴۷	۲۳۶	۲۰۱	۳۵۷	۱۳۷	۱۲	۹	۵۳	۱۰	۸			
	۶۸	۱۲۲	۱۳۵	۴۵۹	۱۰۴	۵۸	۳۸	۵۹	۵۸	۱۰			
	۶۹	۲۱۳	۲۷۴	۳۲۳	۱۳۶	۱۳۰	۱۲۸	۹۵	۷۱	۲۱			
بازیگر ۳	۱۲	۷۹	۴۸۳	۴۸۶	۱۹۲	۱۶۱	۹۸	۹۲	۴۳	۱۰			
	۲۳	۸۲	۱۶۹	۳۹۸	۱۰۶	۶۳	۳۴	۶۶	۶۱	۲۷			

	۲۷	۶۹	۲۹۰	۴۳۵	۱۷۱	۱۱۰	۲۹	۶۳	۵۲	۳۶
	۷۶	۴۷	۲۰۱	۲۶۶	۱۷۳	۹۷	۷۹	۷۵	۶۸	۵۳
	۷۹	۹۹	۱۳۶	۴۱۱	۱۷۸	۸۶	۷۹	۸۱	۷۷	۴۰

در ادامه برای حل مدل، مقادیر بودجه برای هر بازیگر 5000 واحد پولی، مقادیر حداقل و حداکثر T_{max} و T_{min} به ترتیب 100 و 1000 دقیقه در نظر گرفته شده است. بعد از حل مدل با نرم افزار گمز، خروجی مدل در جدول ۷ می آید.

جدول ۷-نتایج حل مدل برای حالت قطعی و غیر قطعی مثال عددی سوم

Coalition	<i>f</i>	<i>E</i>	<i>S</i>
$C\{1\}$	۲۲,۴۴	.	.
$C\{2\}$	۳۶,۶۳	.	.
$C\{3\}$	۲۸/۰۶	.	.
$C\{1,2\}$	۷۴/۱۹	۱۵/۱۲	۰/۰۳
$C\{1,3\}$	۵۶/۶۳	۶/۱۳	۰/۱۰۸
$C\{2,3\}$	۹۳/۲۶	۲۸/۵۶	۰/۰۳۶
$C\{1,2,3\}$	۱۲۶/۷۰	۵۶/۶۲	۰/۰۱۲

با توجه به نتایج جدول ۷، در حالت مدل ریاضی غیر قطعی در شبکه مورد نظر نیز، بازی های همکارانه باعث افزایش میزان عایدی یا سود بازیگران شده است. میزان تابع مطلوبیت با عنایت به بازی همکارانه

افزایش چشم گیری داشته است. همچنین هم افزایی بازی های همکارانه نیز در حال افزایش است.

در این مثال نیز، وقتی بازیگران به صورت انفرادی فعالیت می کنند مطلوبیت بازیگران در شبکه توزیع صفر می باشد. ولی زمانی که با هم مشارکت و فعالیت می کنند هم افزایی رشد فزاینده ای می نماید و میزان عایدی بیشتری نصیب بازیگران می گردد.

به عبارت دیگر، از نوآوری مقاله، می توان رشد هم افزایی ائتلاف بازیگران در صنایع کوچک و متوسط نامید. زیرا ائتلاف بازیگران و تامین کنندگان در صنایع کوچک و متوسط که زمینه ساز هم افزایی مثبت است باعث افزایش درآمد، ایجاد فرصت های شغلی برای نیروی انسانی غیر ماهر، انباست سرمایه از طریق افزایش بازدهی و توسعه ابعاد اقتصادی و اجتماعی در کشورهای در حال توسعه می گردد.

همچنین، در سه مثال فوق الذکر، مطلوبیت انتقال بازی، مطلوبیت ائتلاف بازیگران و همافزایی در بازی‌های همکارانه در حال افزایش است که می‌تواند موید اعتبارسنجی مدل پیشنهادی تحقیق باشد.

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهادات

همان‌طور که در این تحقیق اشاره شد یکی از الگوهای موفق تجربه شده در جهان کنونی برای توسعه فعالیت‌های اقتصادی در کشورهای در حال توسعه و حتی کشورهای صنعتی، الگوی توسعه صنایع کوچک و متوسط است. در سه دهه پیش، نگاه اقتصاددانان به صنایع بزرگ، به عنوان موتور رشد اقتصادی، ایجاد اشتغال، نوآوری و رقابت جهانی بود. روند رو به افزایش تمرکز، تقریباً در هر کشور توسعه یافته‌ای موجب نگرانی اقتصاددانان شد که اعلام نگرانی در مورد خطر از دست رفتن مردم‌سالاری را در پی داشت. بنابراین، درک این واقعیت توسط بعضی اقتصاددانان صاحب‌نظر، مبنی بر این که تحولی اساسی در فعالیت‌های اقتصادی با فاصله گرفتن از صنایع بزرگ و فعلی شدن صنایع کوچک و متوسط در حال وقوع است، همه توجه‌ها را به خود جلب کرد. بنابراین، در این تحقیق تعامل سازنده بین صنایع کوچک و متوسط در راستای افزایش عایدی و درآمد که موجب توسعه همه جانبه در عرصه‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی می‌گردد مورد توجه پژوهش‌گران قرار گرفته است.

در این راستا، در این پژوهش، یک مدل ریاضی در حالت غیر قطعی با توجه به انواع ائتلاف بازیگران در صنایع کوچک و متوسط ارایه شد. مدل سازی صورت گرفته، متناسب با دنیای واقعی و در شرایط عدم اطمینان انجام شده است. در این حالت، به علت وجود مسائل و ملاحظات سیاسی، بلاایای طبیعی، زلزله و جنگ میزان ظرفیت جریان حمل، زمان و هزینه حمل بین عرضه‌کنندگان یا تامین‌کنندگان در این صنایع، می‌تواند دستخوش تغییرات گردد. مدل ریاضی ارایه شده در حالت غیر قطعی، سعی در حداقل نمودن میزان حمل و کسر تغییرات مجاز دارد. همان‌طور که از نتایج قابل مشاهده است، تامین‌کنندگان برای افزایش کارایی سیستم‌های لجستیکی در محیط پیچیده امروزی رو به بازی‌های همکارانه می‌آورند تا میزان عایدی و ارزش بازی خود را افزایش دهند. همان‌طور که از نتایج تحقیق به وضوح قابل مشاهده است، همافزایی بازیگران با عنایت به بازی‌های همکارانه رو به افزایش است. همچنین، لازم به ذکر است از نوآوری‌های تحقیق می‌توان به ارایه مدلی کارا در حالت غیر قطعی، اشاره نمود. بنابراین، استراتژی کارا در شرایط عدم اطمینان در صنایع کوچک و متوسط که به صورت غیر متتمرکز اداره می‌شود، بهره بردن از بازی‌های همکارانه برای پیشبرد اهداف شرکت‌ها است. بنابراین، مشارکت سازنده بین صنایع کوچک و متوسط می‌تواند جایگزین مناسب در صنایع بزرگ گردد.

در پایان، به منظور انجام تحقیقات آتی، موارد زیر پیشنهاد می‌گردد:

• تحقیق در زمینه همکاری در تعیین سهم بازار در صنایع کوچک و متوسط با بهره گیری از

روش فازی در شبکه‌های غیر متتمرکز

- بحث رقابت/ همکاری در تعیین سهم بازار در صنایع کوچک و متوسط
- مدل سازی و بهره گیری از توزیع های پیوسته آماری مانند توزیع مثلثی برای مدل سازی در شبکه های غیر مرکز

منابع :

- References:**
1. A. Schrijver. (2002). "On the history of the transportation and maximum flow problems. Mathematical Programming", vol. 91, No. 3, pp. 437-445.
  2. Aragón-Correa., J. Alberto. (2008). "Environmental strategy and performance in small firms: A resource-based perspective". Journal of environmental management, vol. 86, No. 1, pp. 88-103.
  3. Charles, Shannon L., Don R. Hansen. (2008). "An evaluation of activity-based costing and functional-based costing: A game-theoretic approach", International Journal of Production Economics, vol. 113, No. 1, pp.282-296.
  4. E. Kalai., E. Zemel. (1982). "Generalized network problem yielding totally balanced games". Operations Research, vol. 30, p. 998–1008.
  5. Hafezalkotob, A., Makui. A. (2015). "Cooperative maximum-flow problem under uncertainty in logistic networks". Applied Mathematics and Computation, vol. 250, pp. 593-604.
  6. Mulvey, J.M., Vanderbei, R.J. Zenios, S.A. (1995). "Robust optimization of large-scale systems". Operations Research, vol. 43 , No.2, pp. 264-281.
  7. Lancioni R., Hope Jensen S., Michael F. S. (2003). "Internet impacts on supply chain management", Industrial Marketing Management, vol. 32, pp.173-175.
  8. Lehoux, Nadia., Jean-François Audy., D'Amours Sophie., Mikael Rönnqvist. (2009). "Issues and experiences in logistics collaboration", In Working Conference on Virtual Enterprises, pp. 69-76. Springer Berlin Heidelberg.
  9. Lozano, S. (2013). "Cooperative game theory approach to allocating benefits of horizontal cooperation", European Journal of Operational Research, vol. 229, No. 2, pp. 444-452.
  10. Martin-Tapia., Inmaculada., Juan Alberto Aragon-Correa., Maria Eugenia Senise-Barrio.(2008). "Being green and export intensity of SMEs: The moderating influence of perceived uncertainty", Ecological Economics, vol. 68, No. 1, pp. 56-67.
  11. Morrissey, W. John., Luke Pittaway.(2006). "Buyer-supplier relationships in small firms the use of social factors to manage relationships", International Small Business Journal, vol. 24, No. 3, pp. 272-298.
  12. Frisk M., Göthe-Lundgren M. Jörnsten K. Rönnqvist M. (2010). "Cost allocation in collaborative forest transportation", European Journal of Operational Research, vol. 205, pp. 448-458.
  13. Bell, M. G. (1999). "Measuring network reliability: a game theoretic approach", Journal of advanced transportation, vol. 33, No. 2, pp. 135-146.
  14. Zhao R. Neighbour G., Jiaojie H., McGuire M., Deutz P. (2012). "Using game theory to describe strategy selection for environmental risk and carbon emissions reduction in the green supply chain", Journal of Loss Prevention in the Process Industries, vol. 25, No. 6, pp. 927-936.
  15. San Cristóba., José Ramón. (2014). "Cost Allocation between Activities that have Caused Delays in a Project Using Game Theory", Procedia Technology, vol. 16, pp. 1017-1026.
  16. Saha, S., Panda, S., Modak, N. M., Basu, M. (2015). "Mail-in-rebate coupled with revenue sharing and downward direct discount for supply chain coordination", International Journal of Operational Research, vol. 23, No. 4, pp.451-476.

17. Vanovermeire., Christine., Kenneth Sørensen. (2014). "Measuring and rewarding flexibility in collaborative distribution, including two-partner coalitions", European Journal of Operational Research, vol. 239, No.1, pp.157-165.
18. Patterson Krik A., Grimm Curtis M., Corsi Thomas M. (2003). "Adopting new technologies for supply chain management", Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review, vol.39, pp.95-121.
19. P.M. Reyes. (2005). "Logistics networks: A game theory application for solving the transshipment problem", Applied Mathematics and Computation, vol. 168, pp. 1419-1431.
20. Timmer, Judith., Michela Chessa., Richard J. Boucherie. (2013). "Cooperation and game-theoretic cost allocation in stochastic inventory models with continuous review", European journal of operational research, vol. 231, No. 3, pp. 567-576.
21. Todinov, M. T. (2013). "Flow Networks: Analysis and optimization of repairable flow networks, networks with disturbed flows", static flow networks and reliability networks, Newnes.
- 22 Szeto. . W. Y. (2011). "Cooperative game approaches to measuring network reliability considering paradoxes", Transportation Research Part C: Emerging Technologies, vol. 19, No. 2, pp. 229-241.
23. Yeh, Wei-Chang., Changseok Bae., Chia-Ling Huang. (2015). "A new cut-based algorithm for the multi-state flow network reliability problem", Reliability Engineering & System Safety, vol. 136, pp. 1-7.
24. Zibaei, S., Hafezalkotob, A., Ghashami S. S. (2016). "Cooperative vehicle routing problem: an opportunity for cost saving", Journal of Industrial Engineering International , pp.1-16.